

Plan da finanzas

2018 - 2023

M E S S A D I

dalla suprastanza communal a al cussegl da vischnaunca

Preziau signur president
Prezias signuras cusseglieras
Preziai signurs cussegliers

La situaziun finanziaria d'ina vischnaunca decida la finfinala tgei ch'ella sa selubir d'impunder per sanaziuns ed investiziuns e tgei buc. Denton dat ei situaziuns, nua ch'ils organs politics ston, era sche la situaziun finanziaria dalla vischnaunca ei plitost fleivla, tuttina sedar giu cun pintgas e magari grondas investiziuns per saver garantir in beinstar da quella. Mintgaton s'accordeschan situaziuns da finanzas buca diltut culs giavischs ni ch'ei vegn fatg pretensiuns viers la vischnaunca per saver garantir vinavon in bien futur.

Nossa vischnaunca ei sedecidida avon bien 50 onns per in futur sil sector dil turissem. Investurs indigens ed jasters ensemen cun la vischnaunca han investau ils davos 50 onns fetg bia daners, idealissem ed anim sin quei sector. Biaras bunas plazzas han saviu vegnir mantenidas ed aunc dapli novas han saviu vegnir scaffidas. Sco en mintga bransch dat ei era sil sector turistic temps pli ferm e temps pli fleivels. Nus havein giu ils davos 15 onns plitost ina digren. Quei cunzun suenter ch'il Hotel Acla da Fontauna ha giu serraui sias portas igl onn 2001. Ussa astgein nus denton veser cun grond plascher che novs investurs creien en Mustér. Dabia stat sin rucca e nus astgein haver fidonza e buca il davos era speranza ch'ei mondi puspei ensi cun nus, cun nossa vischnaunca. Vulein nus quei, astgein nus buca mo seschar sin ils investurs d'ordeifer, mobein stuein sezs era mussar ad els che nus cartein en nossa vischnaunca resp. en nossa purschida turistica. Ina dallas fermas petgas sil sector turistic ei, sper nossas bunas purschidas gastronomicas e nies ferm commerci, buca il davos nies Center da sport e cultura (CSC). Gleiti 40 onns porscha quel ad indigen ed hosp fetg bia sil sector da sport e cultura e quei da stad ed unviern. Ussa denton ei il CSC vegnius els onns e drova ina sanaziun completa. Vitier vegn ch'il temps ei semidaus fetg el decuors dils davos 40 onns. Las pretensiuns viers il CSC ein oz autras ni forsa pli vastas che aunc pli baul. La suprastonza communal ei perschuidada ch'il futur da nossa vischnaunca sa esser vinavon cunzun el sector turistic. In'alternativa dat ei buc. Nus essan plinavon perschuidi ch'igl ei ussa, gest ussa il mument decisiv. Ussa stuein nus bugen ni nuidis prender decisiuns per nies futur. Decisiuns che motiveschan nos investurs da crer ed investir vinavon en nossa vischnaunca e regiun. Decisiuns che van, e da quei essan nus pertscharts, buca senz'auter a prau cun la situaziun finanziaria dalla vischnaunca. La suprastonza communal ei denton era perschuidada, che nus savein buca selubir da buca far las investiziun necessarias. Buca investir el mument actual fuss in grond pass anavos per nossa vischnaunca e per in bien futur per las proximas generaziuns.

Sper las investiziuns previdas sil sector da sport e cultura resp. sil sector turistic, dat ei secapescha aunc dabia projects che spetgan da vegnir realisai. Ils giavischs ein pil pli dètg gronds, ils duers stattan era buca lunsch naven da quei. Semuossa ei tier l'evaluaziun dalla situaziun finanziaria che buca tut ei pusseivel en cuort ni miez liung temps, sto vegnir tschentau prioritads.

Ils davos onns eis ei legrevlamein reussiu da meglierar la situaziun finanziaria dalla vischnaunca, quei ch'ei d'attribuir sper ina buna disciplina d'expensas a dapli entradas cunzun tier il forestalesser e las finanzas. Quella situaziun dat spazi da realisar enqual project previu, denton buca tuts. Quei ei clamein semussau tier la preparaziun dil plan da finanzas 2018 - 2023. Ils giavischs per novas investiziuns survargan aunc adina grondamein las pusseivladads finanzialas da nossa vischnaunca. Perquei ha la suprastonza communal stuiu priorisar las investiziuns e spustar projects necessarias sin pli tard. Schegie che la sanaziun dalla casa da scola fuss urgenta, ha la suprastonza communal decidiu da spustar quella sin pli tard. Ord raschuns da segirtad ei denton ina part dalla sanaziun dil plaz da scola vegnida realisada el decuors digl atun 2017/primavera 2018. Ei semuossa onn per onn ch'il manteniment dall'infrastructura caschuna considerablas expensas (oravontut vias e canalisaziun). Quellas investiziuns en l'infrastructura da basa duein vegnir repartidas sin plirs onns.

Il quen da gudogn e sperdita dils proxims tschun onns sebase sil quen 2017. Plinavon ei risguardau lien il grond volumen d'investiziuns ed entginas tendenzas enconuschentas (p.ex. augment dils tscheins dils emprests). Consequentamein sereducescha il cashflow dils proxims onns considerablamein da 2.5 giu sin rodund 1.4 milliuns francs.

La suprastonza communal ha integrau las investiziuns previdas el program d'investiziun. Quellas duein mussar las finamiras pils proxims onns, denton buca excluder situaziuns extraordinarias che stuessen vegnir tratgas anavon ad investiziuns previdas.

Il volumen d'investiziun dils onns 2018 - 2023 munta netto a frs. 26'273'700.-- ni en media frs. 4'378'950.-- per onn.

Plirs gronds projects ein vegni decidi e sesanflan en execuziun:

- Meglieraziun funsila (30 milliuns francs credit brut, execuziun enteifer 30 onns)
- Contribuziun baselgia claustrala S. Martin (1 milliun francs, pagabel enteifer 10 onns)
- Colligiazion da Cavardiras cun la serenera a Disla (frs. 629'000.--, execuziun 2018)
- Rempar Val Aletta (2.5 milliuns francs, execuziun 2017/2018)

Era ils proxims onns ein plirs gronds projects previ:

- Center da sport e cultura (netto 12.6 milliuns francs per sanaziun ed adattaziun, previu 2019 - 2022)
- Vias communalas (netto ca. 1.6 milliuns francs, mintga project singul)
- Vias forestalas (ca. 13 miu. francs, vischnaunca 4 miu. francs, previu 2019 -2030)
- Serenera Raveras (ca. 2.5 milliuns)

Vegnan tuttas investziuns previdas el program d'investziun exequidas, s'augmenta la summa d'emprests entochen igl onn 2023 sin rodund 23.4 milliuns francs. Il deivet net per habitont s'augmenta en quels sis onns da rodund frs. 360.-- sin rodund frs. 7'600.--. Malgrad ils fetg bass tscheins passivs ein las investziuns previdas strusch supportablas, aschinavon che las entradas san buca vegnir augmentadas. Impurtont ei ch'il quen da gudogn e sperdita genereschi il cashflow necessari per finanziair las investziuns. Suenten quella fasa intensiva d'investziun ston naven digl onn 2023 suandar onns cun meins investziuns, durant ils quals ils deivets ston vegnir reduci. Durant quei temps vegn ei ad esser necessari da seconcentrar mo sin investziuns absolutamein necessaris.

Naven dall'entschatta 2017 ei il niev model da quen HRM2 vegnius introducivus. Sil svilup dils deivets en connex culs deficits da finanziaziun ha il niev model da quen neginas consequenzas. Entras la midada sil sistem d'amortisar linearmein vegn denton il quen da gudogn e sperdita descargaus. Muort l'introducziun dil niev model da quen ha era il program d'EED per preparar il plan da finanzas stuiu vegnir midaus. L'entira complexitad dalla nova contabilitad d'investziun (Anlagebuchhaltung) che vegn pretendida da HRM2 ha engrevegiau uonn la preparaziun dil plan da finanzas.

La suprastanza communal quenta che las investziuns previdas seigien sut certas circumstanzias finanziablas, denton senza meglierar il resultat dil quen da gudogn e sperdita buca responsablas. Ils dus instituts bancars locals prendan tiel plan da finanzas 2018 - 2023 tier la damonda dalla finanziaziun ed igl augment dil deivet posiziun sco suonda:

- Sut la premissa ch'il resultat dil quen annual siari el futur cun in surpli d'entradas ed il capital agen resti positivs ei la limita da credit vegnida augmentada per 3 milliuns francs sin total 10 milliuns francs.
- Ina confinanziaziun entochen in credit general dad 11 miu. francs cun obligaziun d'amortisar. Ei basegna il consentiment dallas instanzas communalas per ils singuls projects. Il contract per il credit general ei vegnius sutsignaus.

Consequentamein mettan ils dus instituts bancars locals a disposiziun emprests ell'altezia da 21 milliuns francs. Vidlunder vegn in emprést da 3 milliuns francs senza tscheins dalla Confederaziun (program San Gottardo) per la sanaziun dil CSC. Ensemen cun actuals 2 milliuns francs emprests d'in ulteriur institut da finanzas ordeifer la vischnaunca stattan a disposiziun alla vischnaunca emprests ella summa totala da 26 milliuns francs.

Per mintga finanziaziun d'in project vegn pretendiu dils instituts bancars ni autras organizaziuns offertas concretas.

Proposta

La suprastonza communalala

p r o p o n a

al cussegl da vischnaunca da prender enconuschientscha:

- dil plan rullont da finanzas 2018 - 2023.

Suprastonza communalala Disentis/Mustér
Il president:

Robert Cajacob

Il canzlist:

Andri Hendry

Disentis/Mustér, ils 28 da matg 2018

- *Plan da finanzas 2018-2023 (survesta, quen da gudogn e sperdita, program d'investiziun)*